

УДК 378.016:687.016-047.84

**МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ
КОНСТРУЮВАННЮ ТА МОДЕЛЮВАННЮ ОДЯГУ**

Кудря Оксана Володимирівна

к.п.н., доцент

Срібна Юлія Анатоліївна

к.п.н.

Полтавський національний педагогічний

університет імені В.Г.Короленка

м.Полтава, Україна

Анотація: в статті актуалізується питання ефективної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності. Аналізуються особливості організації навчальної діяльності студентів у процесі опанування дисципліни «Основи сучасного виробництва». Розглянуто методичні аспекти навчання студентів – майбутніх учителів трудового навчання та технологій конструювання та моделювання одягу.

Ключові слова: початковий процес, конструювання одягу, моделювання одягу, трудове навчання, фахова підготовка.

Постановка проблеми. Складовою професійних якостей майбутніх учителів трудового навчання є рівень їх теоретичної та практичної підготовки до роботи у школі. Сформованість знань з фахових дисциплін забезпечує можливість викладання ними трудового навчання у школі на високому рівні.

Навчання студентів – майбутніх учителів трудового навчання та технологій основам сучасного швейного виробництва та проектуванню одягу є важливою складовою їх фахової підготовки. Як показав аналіз нині діючих програм трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів (5-9 класи), навчання учнів 7-9 класів передбачає виконання ними ряду проектів,

зокрема, і виготовлення поясних та плечових швейних виробів. У навчальному процесі при виконання даних проектів передбачається формування в учнів знань з основ швейного виробництва, освоєння текстильного матеріалознавства, процесів конструювання та моделювання одягу, технології пошиття швейних виробів [3, с. 20-27].

Актуальність питання ефективної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності вимагає якісного змістового наповнення навчальних дисциплін. Що стосується курсу «Основи сучасного виробництва», то у ньому об'єднано декілька змістових ліній, що має на меті забезпечити комплексне охоплення питань навчання студентів основам швейного виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливостям методики викладання текстильного матеріалознавства присвячено праці таких науковців: Боринець Н., Зименко О., Дзигаленко Л., Кудан Н., Подоляк В., Лемішко І., Сиротенко Т., Михальчук В. Аналіз досліджень науковців показав, що питанням навчання студентів основам конструювання та моделювання одягу приділяли увагу Т.Борисова, Г. Мамус, І. Косяк, Ю. Костогриз, С. Мазуренко, Н.Орлова, Л.Савка, О.Єжова.

Формування цілей статті. Розглянути особливості змістового наповнення курсу «Основи сучасного виробництва» та методики викладання з метою подальшого його удосконалення для більш якісної фахової підготовки студентів – майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливе значення в умовах сьогодення є фахова підготовка студентів до організації навчально-виховного процесу у школі при вивченні предметів «Трудове навчання» та «Технології». Реалії сьогодення є такими, що важливо не лише сформувати у студентів певну систему знань, умінь, навичок, але і навчити їх оперативно реагувати на зміни у науці, техніці та технологіях, шукати нове та впроваджувати у навчальний процес.

Курс «Основи сучасного виробництва» дає можливість ознайомити студентів з основними галузями виробництва, зокрема, з особливостями

текстильної та швейної промисловості, вивчити текстильне матеріалознавство.

У навчальному процесі студенти мають можливість ознайомитись з основними напрямками розвитку текстильної промисловості, з науковими основами технології виробництва і обробки текстильних матеріалів, їх використанням у різних галузях промисловості. Змістове наповнення дисципліни спрямоване на формування у студентів знань, умінь класифікації текстильних матеріалів, дослідження властивостей текстильних матеріалів, галузі використання та способів їх одержання. Студенти вивчають асортимент матеріалів, що використовуються для виготовлення швейних виробів, методи оцінювання їх якості та раціонального й економного використання в практичній діяльності.

У подальшому студенти ознайомлюються з процесами проектування одягу. Процес проектування одягу складається з етапів моделювання, конструювання і технології виготовлення, результатом цього процесу є модель (зразок) виробу і комплект документації, що визначає будову виробу і містить усі дані, потрібні для виготовлення, контролю та експлуатації виробу [6, с. 209].

Конструювання полягає у розробці креслень одягу відповідно до певної будови тіла. Оволодіння студентами мистецтвом конструювання одягу ґрунтується на пізнанні багатьох факторів, найбільш важливими з яких є: різновиди будови тіла людей, система вимірів фігури людини і система додач, що виражають розмаїття силуетів і силуетних форм одягу. Від того, наскільки правильно визначені пропорції і особливості будови тіла людини залежить якість проєктованого виробу за такими ведучими ознаками, як силует і його силуетна форма, пропорції частин і деталей, крій і характеристика декоративно-конструктивних ліній, посадка виробу на фігурі.

Для конструкторської діяльності у студентів необхідно сформувати знання про мірки, правила їх знімання та запису, про основи типології жіночих фігур у залежності від росту, будови тіла, розміру додачі, які враховуються при побудові креслеників виробів.

У практиці конструювання швейних виробів для отримання розгорток

деталей одягу використовують різні методи конструювання, які розподілено у два класи. До методів першого класу відноситься муляжний метод (метод наколки), розрахунково-графічний метод, метод типових конструкцій, жилетно-макетний метод (без примірочний), які базуються на вимірах фігур типової або нетипової будови тіла, прибавках, даних про типове членування деталей і способах їх формоутворення. Методи другого класу – метод тріангуляції, геодезичних ліній, ліній розгортання. Ці методи, засновані на прямих вимірах оболонки поверхні зразка-еталона одягу [1, с.13].

У процесі вивчення конструювання швейних виробів студентів знайомлять з наступними методами конструювання одягу: муляжним (формування виробів безпосередньо на фігурі людини чи на манекені); розрахунково-графічним (розробка виробів на основі вимірів фігури людини, відповідних додач і шляхом розрахунку за формулами основних конструктивних точок і вузлів конструкції на площині).

Оскільки в умовах школи на заняттях з трудового навчання використовують саме розрахунково-графічним методом [2, с.29-41], який є більш доступним для засвоєння учнями, то, зрозуміло, що навчання студентів – майбутніх учителів трудового навчання та технологій у першу чергу ґрунтується на розрахунково-графічному методі конструювання одягу.

Конструювання одягу тісно пов'язане з моделюванням. Моделювання – процес створення одягу, який є новим за фасоном і оздобленням. Це творчий процес, який сприяє розвитку у студентів самостійності, ініціативи, естетичного смаку. Діяльність з моделювання одягу організовується у певній послідовності, незалежно від виду виробу, що вивчається. Так, студентів ознайомлюють з фасонами виробу, зі способами зміни викройки, залучають до виконання елементів моделювання за зразком.

Наприклад, при формуванні у студентів знань про техніку моделювання спідниці їх увагу, перш за все, зосереджують на розмаїтті фасонів. Доцільним є показ еволюції жіночого поясного народного одягу і зосередження уваги студентів на компонентах композиції – силуеті та формі. В якості наочності

використовуються ілюстрації жіночих народних костюмів для показу різновидів поясного одягу, ілюстрації сучасних спідниць різного призначення, крою, фасону і силуету (спідниці зі зборками, пряма з зустрічною складкою, розширена до низу з зустрічною чи однобічною складкою та ін.).

При розробці фасонів спідниці у студентів розширюється уява про моделювання одягу. Під час практичної діяльності вони вчаться вносити зміни і доповнення на кресленні викрійки основи прямої двошовної спідниці у відповідності з зображенням моделі.

Закріплення отриманих з конструювання та моделювання швейних виробів знань відбувається під час виконання індивідуальних завдань. Студент отримує картку з певним фасоном виробу та детальним його описом. Виконує креслення основи виробу і здійснює процес моделювання відповідно до моделі, яку зображено на картці.

При вивченні основ художнього оформлення одягу увагу студентів зосереджують на вивченні основ композиції одягу, формують знання про колір та зорові ілюзії в одязі.

З метою розвитку творчих здібностей студенти у практичній діяльності вчаться аналізувати композиційні засоби, які використовуються при конструюванні одягу, створюють моделі різних стилів. Така діяльність сприяє кращому засвоєнню студентами законів композиції і кольорознавства, використанню цих законів при створенні одягу і поєднанні предметів костюма між собою. Відмітимо, що саме у процесі нового, реконструкції вже відомого, проявляється творча активність як найвищий рівень пізнавальної активності.

Навчання студентів конструюванню та моделюванню швейних виробів передбачає виконання ними творчих завдань, що забезпечує логічний перехід від пояснювально-ілюстративного навчання до особистісно-орієнтованої технології навчання. Це сприяє створенню умов для розвитку якостей особистості майбутнього вчителя, здатного до стимулювання активних дій учнів щодо засвоєння запропонованих знань.

Висновки. Таким чином, у курсі «Основи сучасного виробництва»

об'єднано декілька змістових ліній, метою чого є забезпечення комплексного охоплення питань навчання студентів – майбутніх учителів трудового навчання основам швейного виробництва. Ознайомлення студентів з процесом проектування одягу, вивчення таких його етапів, як конструювання та моделювання, є важливою складовою їх професійної підготовки до роботи у школі та майбутньої педагогічної діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Васенок Т. М. Формування проектної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ швейного профілю під час професійно-практичної підготовки / Т. М. Васенок // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Сер. : Педагогічні науки. – 2016. – Вип. 32. – С. 206-212.

2. Конструювання виробів: Конспект лекцій з дисципліни «Основи проектування виробів» для студентів напряму 6.051602 – Технологія виробів легкої промисловості денної форми навчання/ упор. К.Л. Пашкевич. – К.: КНУТД, 2013. – 71 с.

3. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (оновлена). Режим доступу: <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/56126/>

4. Савка Л.В. Систематизація завдань для розвитку креативності студентів на заняттях із спеціального моделювання та макетування форми одягу // Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 51. – 2015. – С.231-235.

5. Ходзицька І.Ю. Трудове навчання (обслуговуючі види праці): підруч. Для 8 класу загальноосвіт. навч. закл. / І. Ю. Ходзицька, В. П.Тименко, О. В. Горобець, О. І. Безносок, Т.С.Пасічна. – Х.: Вид-во «Ранок», 2016. – 256 с.